

Oponentský posudek na knihu v rámci habilitačního řízení

Název knihy:

Varhany na Královédvorskú

Autor:

Vít Havlíček

1. Hodnocení textu po odborné stránce:

a) zaměření

Předložený text se na první pohled řadí k „tradičním“ soupisům varhan určitého regionu. U podobně zaměřené publikace tomu nemůže být jinak. Rozhodující však je, jakou metodu, zaměření a rozsah práce autor volí. V tomto případě je pochopitelné, že základem je stejně tradiční historicko-popisná metoda, opírající se o heuristiku pramenů písemných a obrazových (archivní průzkum) a pramenů organologických (terénní průzkum existujících nástrojů, včetně srovnávacího průzkumu). Vít Havlíček současně splnil nároky na odborný text: přesně definoval zvolený region, vytvořil strukturovanou a zdůvodněnou osnovu celé publikace i jednotlivých kapitol, soustavně a účelně použil rozsáhlý poznámkový aparát.

b) Původnost, kritický přístup

Vzhledem k tomu, že první soustavné informace o varhanách v oblasti Královédvorská zveřejnil už Václav Uhlíř (viz jeho kniha *Varhany královéhradecké diecéze*. Hradec Králové 2007), je na místě posoudit původnost předkládaného díla. Rozdíl je patrný: zatímco Uhlířův text obsahuje krátký, občas neúplný či nepřesný odstavec s nedostatečným odkazem na prameny, doplněný jedinou fotografií, Havlíčkova práce přináší mnohem podrobnější údaje a fotodokumentaci, včetně výsledků maximálně možného rozsahu archivního průzkumu. Havlíčkovy informace jsou tak rozsáhlejší, spolehlivější a názornější. Vedle toho v mnoha případech nově doplňují či opravují Uhlířovy údaje. To úzce souvisí s odpovídajícím kritickým přístupem, který Havlíček uplatnil.

c) Správnost uváděných informací, nové přínosy

Z předloženého textu vyplývá, že jeho autor prováděl adekvátní rešerši literatury a zejména archivních dokladů. Havlíček se vedle studia obou tzv. katastrů varhan, uložených v Národním archivu v Praze, získal přístup i k archiváliím ve vlastnictví jednotlivých farností. To zvýšilo úroveň a výpovědní hodnotu jeho práce. Je jen škoda, že k některým takovýmto archiváliím (farním kronikám) se nedostal, údajně pro jejich absenci, ačkoliv prokazatelně existovaly ještě před desítkou let... Díky tomuto úsilí jsou předkládané údaje soustavné a je třeba je považovat za hodnověrné. Dalším důležitým přínosem je zahrnutí poměrně důležitého tématu: Havlíček každý popisovaný nástroj popisuje i z pohledu interpretačního, neboť zvažuje a doporučuje, jaká varhanní literatura je pro každé z těchto varhan vhodná. Toto je nový přístup, který v podobně zaměřených publikacích až na výjimky nenacházíme. Zde tak autor vhodným způsobem zohledňuje a uplatňuje svou kvalifikaci varhaníka. V tomto ohledu je možno uvést snad jedinou připomínku – tyto tematické pasáže by si zasloužily podrobnější zpracování, už jen proto, že některými varhaníky jsou podobné historické varhany často považovány za méněcenné a nezajímavé. Velmi vhodná jsou autorova intermezza – volněji navazující kapitoly na různé další náměty, osvěžující a doplňující hlavní, svým způsobem monotematický text.

2. Hodnocení textu po formální stránce:

a) Poznámkový aparát, citace literatury a pramenů

Autor opatřil svůj text rozsáhlým poznámkovým aparátem podle uzancí hudebně vědných disciplín. Stejně tak uvádí odpovídající archivní údaje.

b) Jazyková a stylistická úroveň

Předložený text dobře formulovaný a přehledný, jakkoliv se nemůže vyhnout rozsáhlé odborné terminologii. Měl by být dobře srozumitelný i méně zkušenému čtenáři.

c) Hodnocení příloh

Rozsah příloh je velmi dobrý. Na rozdíl od podobně zaměřených publikací (Uhlíř, Horák apod.) přináší rozsáhlou a kvalitní fotodokumentaci, což je bezesporu jedním z kladů předkládané publikace. Odpovídající vědecký charakter textu potvrzují rejstříky (osob a míst), stejně jako anglické a německé resumé.

3. Celkové doporučení

Na základě uvedených důvodů lze předloženou knihu doporučit pro habilitační řízení.

PhDr. Petr Koukal, Ph.D.